ગુજરાતી Gujarati (Class-XII)Marking Scheme : 2019-20

ક્રમ	પ્રશ્ન	ઉત્તરના મુદ્દા	ગુણ વિભાજન
		Section- A (Advanced Reading Skill)	Total : 10
1.	[અ]	**ગદ્યસમીક્ષાના ઉત્તરો (વૈકલ્પિક)** જવાબ:	1X5 = 5
	(ક)	ભગવાને આ માનવરૂપી દેહમાં બધીજ શક્તિઓઆપી છે.	
	(ખ)	આપણું મન ડગમગી જાય ત્યારે ધીરજ રાખી આગળનું ચિત્ર વિચારવું, જેથી કોઈ રસ્તો મળી શકે.	
	(ગ)	જીવનના શિખર સર કરવા આપણે આપણી શક્તિઓનો અને બુદ્ધિનોસમજીને અને વિચારીને સદઉપયોગ કરવો જોઈએ.	
	(ઘ)	જેમ દરિયો પોતાના પેટાળમાં બધું જ સમાવી લે છે પછી એ સારું હોયકે ખરાબ તેવું કોઈપણ વ્યક્તિ કરી શકતું નથી એટલે જ દરિયાની બરાબરી કોઈ કરી શકતું નથી.	
	(ચ)	આ ગદ્યાંશમાંથી બોધ મળે છે કે જીવનમાં જો બધું ખોઈ બેસીએ તો પણ મનની મક્કમતા ક્યારે પણ ના ખોવી જોઈએ, કેમકે વ્યક્તિ ત્યારે જ હારે છે જયારે તે મનથી હારી જાય છે.	
	[આ]	**પદ્યસમીક્ષાના ઉત્તરો** જવાબ:	1X5 = 5
	(ક)	કવિ કાળા ભમ્મર વાદળોમાં શ્વેતા કિનારી શોધે છે.	
	(ખ)	કવિ બચપણ થી પચપન અર્થાત બાળપણ થી ઘડપણ સુધી સજ્જનતાની સોબતમાં રહ્યાં.	
	(ગ)	કવિ પોતાના દ્વારે જીવનમાં આવતી આફતોનું સ્વાગત કરે છે.	
	(ઘ)	નિરાશાની પાછળ એક ઠગારી આશ છુપાયેલી છે.	
	(ચ)	કવિ પોતાના વ્યસ્ત જીવનમાં મસ્ત બની ગયા છે.	
ક્રમ	પ્રશ્ન	**ઉત્તરના મુદ્દા**	ગુણ વિભાજન
		Section –B (Effective Writing Skill)	Total : 20
2.	[અ]	**કોઈ પણ એક વિષય પર ૨૦૦થી ૨૫૦ શબ્દોમાં નિબંધલેખન** • પ્રસ્તાવના ૧	8X1 = 8

		• વિષયવસ્તુ 3 • ભાષા અભિવ્યક્તિ ૧ • ભાષા શુદ્ધિ અને વાક્ય રચના ૨ • ઉપસંહાર ૧ નીચેના મુદ્દાને ધ્યાનમાં રાખીને નિબંધ લખવો. • વિષયની પસંદગી • શરૂઆત : આકર્ષક,સ્વાભાવિક અને સચોટ • કાવ્યપંક્તિ, સુભાષિત કે અવતરણ આવકાર્ય • વિષયાંતર ન થાય તેની કાળજી રાખવી • સુંદર, સુવાચ્ય અક્ષર, જોડણી શુદ્ધ અને ભાષા શૈલી પ્રત્યે કાળજી	
	[આ]	<u>**અહેવાલ લેખન**</u> • ભાષા શૈલી અને ભાષા શુદ્ધિ 3 • વિષયવસ્તુ અને રસપ્રદ વર્ણન 3 **નીચેના મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં રાખી અહેવાલ લખવો.** • વિષયના અનુસંધાનમાં વિષયવસ્તુની રજૂઆત • જોડણી શુદ્ધિ અને ભાષાશૈલી પ્રત્યે કાળજી.	6X1 = 6
	[ઇ]	અભ્યાસનું મહત્ત્વ સમજાવતો પત્ર તમારી નાની બહેનને લખો. • સરનામું અને તારીખ ૧.૫ • સંબોધન અને અભિવાદન ૧ • વિષયવસ્તુ અને ભાષા શુદ્ધિ ૨.૫ • સમાપન અને લિખિતંગ ૧ **નીચેના મુદ્દાને ધ્યાનમાં રાખીને પત્ર લખવો.** • પત્રનું સરનામું, સંબોધન અને લિખિતંગ એક જ બાજુએ એટલે કે ડાબી બાજુએ લખવું (InternationalMethod) નવી પધ્ધતિ પ્રમાણે લખવું. • પત્રલેખનમાં સ્વભાવિકતા જરૂરી • પત્રની ભાષા સરળ અને શુદ્ધ હોવી જરૂરી • વિષયનું માહિતીપ્રદ વર્ણન આવશ્યક • સરનામું, સંબોધન અને વિષયની યોગ્યતા **અથવા** શહેરમાં ટ્રાફિકની સમસ્યાના નિવારણ માટે યોગ્ય પગલાં લેવા મહાનગર	6X1 = 6

		સેવા સદનને પત્ર લખો. • સરનામું અને તારીખ ૧.૫ • સંબોધન અને અભિવાદન ૧ • વિષયવસ્તુ અને ભાષા શુદ્ધિ ૨.૫ • સમાપન અને લિખિતંગ ૧ **નીચેના મુદ્દાને ધ્યાનમાં રાખીને પત્ર લખવો.** • પત્રનું સરનામું, સંબોધન અને લિખિતંગ એક જ બાજુએ એટલે કે ડાબી બાજુએ લખવું (InternationalMethod) નવી પધ્ધતિ પ્રમાણે લખવું. • પત્રલેખનમાં સ્વભાવિકતા જરૂરી • પત્રની ભાષા સરળ અને શુદ્ધ હોવી જરૂરી • વિષયનું માહિતીપ્રદ વર્ણન આવશ્યક • કાર્યાલયને લગતા પત્રોમાં તેમજ વ્યાવસાયિક કે સરકારી પત્રોમાં વિવેકપૂર્ણ સ્પષ્ટ મુદ્દા અને સંક્ષિપ્ત લખાણ જરૂરી છે.	
ક્રમ	**પ્રશ્ન**	**ઉત્તરના મુદ્દા**	**ગુણ વિભાજન**
		Section –C (AppliedGrammar)	**Total : 15**
3	[અ]	**રૂઢિપ્રયોગના અર્થ આપી વાક્યપ્રયોગ**	**1X3 = 3**
		1. ધતિંગ કરવા – ઢોંગ કે બનાવટ કરવા વાક્ય: ધર્મના નામે ધતિંગ કરનાર ઘણા સાધુઓ પકડાયા.	
		2. મોહી જવું - આસક્ત થવું. વાક્ય: નૈનિતાલની દિલકશ જગ્યા જોઈ મારું મન મોહી ગયું.	
		3. ઠરીઠામ થઈ જવું – ગોઠવાઈ જવું વાક્ય: જીવનમાં ખૂબ ભટક્યા, હવે તો ક્યાંક ઠરીઠામ થઈ જવું છે.	
		4. આંખ લાલ થવી –ગુસ્સો આવવો વાક્ય: પિતાજીની આંખ લાલ થતી જોઈ બાળકો ધ્રૂજી ઉઠ્યા.	
	[આ]	**કહેવતોના અર્થ**	**1X3 = 3**
		1. દાઝ્યા ઉપર ડામ -દુ:ખ હોય અને વધારે દુ:ખ આપવું.	
		2. એક સાંધે ત્યાં તેર તૂટે - એક મુશ્કેલીમાંથી ઊગરે ત્યાં બીજી મુશ્કેલી આવી પડે.	

		3. ઝાઝા હાથ રળિયામણા - વધુ માણસે ઝડપી અને સારું કામ થાય.	
	[છ]	**<u>સંધિ વિગ્રહ</u>**	1X3 = 3
		પ્રતિ + ઉત્તર વિ + આખ્યાન સત્ + જન સ્વ + અવલંબન	
	[ઈ]	**<u>સૂચના પ્રમાણે વાક્ય પરિવર્તન કરો.</u>**	1X3 = 3
		1. તે માણસ અતિશય મહેનત કરી રહ્યો હતો.. (ઉદ્દગાર વાક્ય). જવાબ: વાહ! તે માણસ અતિશય મહેનત કરી રહ્યો છે!	
		2. હું સવારે વહેલો ઉઠું છું. (નિષેધ વાક્ય) જવાબ : હું સવારે મોડો ઊઠતો નથી. અથવા - હું સવારે વહેલો ઊઠતો નથી.	
		3. ગોવિંદ શાળાએ ગયો. (પ્રશ્ન વાક્ય) જવાબ: ગોવિંદ ક્યાં ગયો? અથવા - ગોવિંદ શાળાએ ગયો?	
	[ઊ]	સૂચના મુજબ કાળ પરિવર્તન કરો. (1) અમે માનસરોવર જવા નીકળ્યા. (ભવિષ્યકાળ) જવાબ : અમે માનસરોવર જવા નિકળીશું. (2) રાધાનો પ્રેમ અપરંપાર હતો. (સાદો વર્તમાનકાળ) જવાબ : રાધાનો પ્રેમ અપરંપાર છે. (3) રાજ્યમાં ખૂબ વરસાદ પડ્યો. (સાદો ભૂતકાળ) જવાબ : રાજ્યમાં ખૂબ વરસાદ પડ્યો હતો.	1X3 = 3
ક્રમ	પ્રશ્ન	ઉત્તરના મુદ્દા	ગુણ વિભાજન
		<u>Section – D (Literature)</u>	Total : 35
4.	અ	**<u>નીચેનો ગદ્યખંડ વાંચી, તેની નીચે આપેલ પ્રશ્નોના જવાબ લખો.</u>**	1X4 = 4
		પ્રશ્ન સમજી પૂરા વાક્યમાં જવાબ - દરેક જવાબનો 1-1 ગુણ	
	[આ]	**<u>આપેલા વિધાનો માટે પૂર્વાપર સંબંધ આપો.</u>**	2 X2 =4
		આ પ્રશ્નના જવાબમાં નીચેના મુદ્દાઓ હોવા જરૂરી છે. • વાક્ય ક્યાં પાઠમાંથી લેવામાં આવ્યું છે? • લેખકનું નામ • કોણ કોને કહે છે?	

		• શા માટે કહે છે?	
	[ઇ]	**સવિસ્તર જવાબ**	2X4 = 8
		સવિસ્તર જવાબ માટે નીચેના મુદ્દા ધ્યાનમાં રાખવા. • લેખક તથા પાઠનું નામ – 1 ગુણ • વિષય-વસ્તુ - 2 ગુણ • ભાષાશુદ્ધિ - ½ ગુણ • ઉપસંહાર - ½ ગુણ	
	[ઈ]	**ત્રણ-ચાર વાક્યોમાં જવાબ** પૂછેલા પ્રશ્નને અનુકૂળ ત્રણ થી ચાર વાક્યો – 2 ગુણ	2 X2 =4
5.	[અ]	**નીચે આપેલી પંક્તિઓ વાંચી આપેલા પ્રશ્નોનાં જવાબ લખો.**	1 X3 =3
		કવિતા સમજી પૂરા વાક્યમાં યોગ્ય જવાબ - દરેક જવાબનો 1-1 ગુણ	
	[આ]	**નીચે આપેલા પ્રશ્નોના વિસ્તૃત જવાબ લખો.**	2 X2 =4
		નીચેના મુદ્દા ધ્યાનમાં રાખવા • કવિનું નામ - ½ ગુણ • કવિતાને અનુલક્ષીને સ્પષ્ટ મુદ્દાઓ – 1½ગુણ	
	[ઇ]	**નીચે આપેલા પ્રશ્નોના બે થી ત્રણ વાક્યમાં જવાબ લખો.**	2 X2 =4
		• કવિતાનો ભાવ સમજી માગ્યા મુજબ બે થી ત્રણ વાક્યો લખવા - 2 ગુણ	
6.		**નીચે આપેલા સાહિત્યકારોનો પરિચય આશરે 100 શબ્દોમાં લખો.**	1 X4 =4
		• પ્રસ્તાવના – પ્રારંભિક પરિચય 1½ ગુણ • સાહિત્ય ક્ષેત્રે પ્રદાન 2 • ઉપસંહાર ½	